

Kananga, 03/07/93
(West-Kasayi, Zaïre)

Aan al die mensen van goede wil
Die zich het lot
Van de Kasayi-vluchtelingen
Uit Shaba willen aantrekken.

Goede vrienden,

Velen hebben positief gereageerd op onze "SOS-noodkreet uit Kananga, Zaïre" van 18 april. Waarvoor hartelijk dank.

Er wordt ons gevraagd meer concrete informatie door te spelen over wat hier gaande is. Inderdaad, we zien goed in dat we op dat vlak te kort schieten. We vragen wel wat begrip voor ons tijdgebrek. We hebben zo de handen vol met problemen, die wel of niet op te lossen zijn, dat we 's avonds meestal bekaf zijn... En toch dit briefje, want het is broodnodig.

Iedere gevluchte Kasayer uit Shaba is telkens weer een heel eigen en pijnlijk verhaal vol bloed en tranen. Duizenden hartverscheurende en teneerdrukkende verhalen zijn hier te beluisteren. Want sinds eind oktober tot eind juni zijn hier in West-Kasayi al meer dan 60.000 vluchtelingen aangekomen. En het stopt niet. Tussen de 50 en 100 duizenden zijn nog te verwachten in de komende maanden. En volgens welbepaalde politieke leiders kan dan na 31 juli de veiligheid van de Kasayers in Shaba niet meer verzekerd worden...

Juni is een zware maand geweest. Er zijn in die maand 29.885 vluchtelingen aangekomen in West-Kasayi: 10.577 volwassenen en 19.308 kinderen. Daarvan hebben er 2.845 zich in de stad Kananga gevestigd (652 volwassenen en 2.193 kinderen); 27.040 hebben we in zeer moeilijke omstandigheden naar hun dorpen van herkomst geëvacueerd. Die evacuatie gaat erg moeizaam, want we kunnen maar over 5 vrachtwagens beschikken: 3 grote voor 120 mensen en 2 kleine voor 60 mensen. Die moeten soms tot 300 km ver rijden over uiterst slechte wegen.

Grote groepen vluchtelingen moeten met de trein verderreizen naar het Noord-Westen van onze provincie. Die treinreizen worden zwaar betaald... door ons. Eigenlijk het betalen niet waard. Want dikwijls zitten onze reizigers nog een week te wachten in het station alvorens de trein reisklaar is. Gewone reizigerswagens met zitbanken zijn er niet genoeg, zodat open en gesloten goederenwagens volgestopt worden met mensen. En dat volstaat nog niet. Er zitten dan ook evenveel reizigers boven op de wagens. Het is telkens een enorme opluchting als er een trein eindelijk vertrekt. Maar wat een enorme pijn als er weer oudjes en kindertjes verstikken in die broeiend hete overvolle wagens...

En regelmatig komen er opnieuw treinen met vluchtelingen aan vanuit de Shaba-provincie: wagens vol geconcentreerde honger, ziekte en dood; uitgeputte mensen in verscheurde versleten kleren zonder kleur, alleen de grauwe stofkleur van het droog seizoen waar we nu volop inzitten.

Zo hebben we hier dagelijks 2.000 tot 2.500 mensen te voeden in twee verschillende vluchtelingenkampen. Dat kost ons 40 à 50.000 BF per dag: 20 à 25 BF per maaltijd. We staan vol bewondering voor die trouwe groep van 15-20 moeders en weduwen van Kananga die iedere morgen weer klaar staan om die grote ketel op het vuur te zetten en de hele dag door eten te bereiden. Soms tot 's avonds laat, wanneer er nog onverwachts in de loop van de dag een trein aankomt met honderden uitgehongerde vluchtelingen.

Ons dispensarium waar elke dag 5 verplegers en verplegers 500 à 600 zieken ontvangen, is overbezet. Eén namiddag per week worden ze bijgestaan door een dokter. De zwaar zieken worden 25 km verder getransfereerd naar het hospitaal van Presbyterianen, het enige nog normaal functionerende van Kananga.

Er wordt nu gewerkt aan het steunen van de goed werkende dispensaria, zodat zij mee kunnen helpen bij het opvangen van de talloze zieken. Zo hebben we nu contact met 8 dispensaria in de stad Kananga en 39 in het buitenland van West-Kasayi. Tot nu toe staan die dispensaria praktisch machteloos, want ze werken zonder financiële hulp. Om elementaire verzorging mogelijk te maken, voorzien we voor de gewone dispensaria een minimum hulp van 2.000 BF per dag, voor de grotere is er 4.000 tot 5.000 BF per dag nodig.

Volgens ons tellen en rekenen, hebben we 13 miljoen BF nodig om alle 48 dispensaria van medicamenten te voorzien voor een periode van 3 maanden. Het gaat hier om de meest noodzakelijke medische verzorging van de momenteel 60.000 vluchtelingen. Spijtig genoeg beschikken we nog niet over de nodige fondsen. 't Is dan ook met spijt en een zeker machteloos gevoel van opstandigheid dat we regelmatig doodskisten, vooral doodkistjes, moeten kopen. (Ons schrijven van de brief is zopas een tijdje onderbroken geweest omdat men ons de dood kwam melden van twee kinderen, 10 en 12 jaar, van hetzelfde gezin, beiden vandaag overleden).

Dit enorme werk van opvang van duizenden vluchtelingen wordt gedragen door een pluralistische groep van 30-40 mensen. Maar gezien het groeiend aantal problemen die zich dagelijks aanmelden, zullen we verplicht zijn meer personeel aan te werven. Geldgebrek maakt dat momenteel onmogelijk, en ons huidige personeel blijft overbelast.

Welke rol spelen wij nu, drie Vlaamse missionarissen, in dit Zairees comité voor opvang van vluchtelingen? Verschillende lezers van onze eerste brief vragen wie we zijn. Scheutisten hebben echter niet de roeping om over zichzelf bezig te zijn... Een poging tot nadere kennismaking...

Jaak Mevis is limburger uit Lummen, 66 jaar; hij leidt een centrum voor sociaal onderzoek CERDES (Centre de Recherches et Développement Social). Paul Depoorter is West vlaming uit Izegem, 52 jaar; hij is verantwoordelijk voor het diocesaan atelier waar alle mogelijke herstellingen en installaties worden gedaan voor de missies en de sociale projecten; Ivo Van Volsem is Brabander uit Buizingen, 42 jaar; hij is verantwoordelijke uitgever van en maandblad en aalmoezenier van de gevangenis.

Met ons drieën hebben we ons vanaf eind oktober met man en macht geëngageerd om de opvang van vluchtelingen te helpen realiseren. Aangezien Jaak sinds jaren met een groep vaste medewerkers doende is met sociaal werk, is hij de draaischijf geworden waar de hele vluchtelingenwerking rond draait. Hij is verantwoordelijk voor het beheer van geld en hulpgoederen, en animeert dagelijks de hele werkgroep in haar dagelijkse taken: opvang, voeding, medische verzorging, evacuatie,... en dan zijn er de talloze onvoorziene problemen waarvoor hij wordt aangesproken, want de gewone armenzorg in het centrum loopt ook nog door;

Naast hun gewone dagtaak besteden Paul en Ivo nog vele uren aan dit vluchtelingenwerk. Paul rijdt iedere dag vele kilometers met een watertank achter zijn grote jeep om de twee vluchtelingenkampen en de centrale keuken te voorzien van water. Spijtig dat we geen geld genoeg hebben om iedereen soms wat zeep te bezorgen. Ook het dagelijks aanvoeren van brandhout voor de keuken neemt heel wat tijd in beslag. Ivo zorgt permanent voor de opvang van de vluchtelingenkinderen wiens ouders zoek of gedood zijn, en zorgt ervoor dat ze ergens hun intrek kunnen nemen.

We zijn alle drie met nog veel andere dingen bezig die geen naam hebben. Vooral wanneer zware problemen opduiken, trachten we aanmoedigend aanwezig te zijn in de Zairese werkgroep. Verschillende voertuigen van Scheut rijden sinds oktober permanent rond in Kananga voor het vluchtelingenwerk. Het dagelijkse vervoer van tientallen zieken van de kampen naar het dispensarium is een vertrouwd beeld geworden voor de Kanangezen. De mensen noemen ons de "paters van de vluchtelingen". Vooral wanneer een nieuwe groep vluchtelingen aankomt in het station, rijden we ernaartoe om zo vlug mogelijk de zwaar zieken te evacueren en te laten verzorgen.

Van in het begin hebben we hulp gevraagd aan verschillende groepen en organismen. Die hulpverlening komt tergend traag van de grond. Zodat tot nu toe het grootste deel van de financiering voor dit werk te danken is aan die weldoeners die regelmatig de scheutisten in de Kasayi steunen.

OXFAM heeft vooral in het begin een deugddoend duwtje gegeven en heeft ons beloofd serieus te helpen. Dit organisme heeft ons ook landbouwwerktuigen beloofd, waarvan een gedeelte is aangekomen. Zaaigraan is nog altijd niet aangekomen. In september is het planttijd. We vrezen dat de duizenden boeren die met nieuwe moed in hun dorpen van herkomst velden willen aanleggen, gebrek aan plantgoed zullen hebben.

"Catholic Relief Service", de hulpactie van de katholieke kerk in de Verenigde Staten, heeft ons in 't begin enorm geholpen met een zending van 30 ton maïsbloem.

Een recent bezoek van MEMISA (Medische Missie Actie) heeft ons met haar belofte van medische hulp sterk aangemoedigd.

Momenteel hebben we heel wat moeite om elke dag de eindjes aan elkaar te knopen. Om de nood van die duizenden mensen te lenigen, wat ons heel wat slapeloze nachten bezorgt. We willen echter niet klagen over onszelf. Integendeel, we zijn gelukkig dat we in de periode van de plunderingen de raad van de Belgische regering om het land te verlaten, niet hebben opgevolgd, zodat we hier nu de kans krijgen om heel concreet solidair te zijn met de verstoten Kasayers uit Shaba. En daarom klagen en smeken we samen met hen.

Nogmaals dank aan al de vele sympathisanten die de jammerklachten van dit onderdrukte volk hebben gehoord en zijn lijden willen verzachten.

Vele dankbare groeten van ons drieën in naam van alle vluchtelingen.

Pater Ivo Vanvolsem (uit Buizingen, Brabant)

Broeder Paul Depoorter (uit Izegem, West-Vlaanderen)

Pater Jaak Mevis (uit Lummen, Limburg)

Missionarissen van Scheut, werkzaam in het vluchtelingenwerk CCR-Kananga, B.P. 70 Kananga, Zaïre.

Uw mogelijke giften kan u op volgend rekeningnummer storten:

"Scheut Ontwikkelingssamenwerking, Brussel"

000 - 0901974 - 68 (met fiscaal attest)

met vermelding: voor vluchtelingenwerk / Kananga.